

Pevska vzgoja v vrtcu – seminar za vzgojitelje in vzgojiteljice s primeri dobre prakse

Glasbena matica Ljubljana je že nekaj let uspešna in dejavna na področju predšolske pevske vzgoje. V ljubljanskih vrtcih pod vodstvom študentk glasbene pedagogike ali profesorice glasbe organizira vrtčevske *cicibanske pevske zборе* za otroke višje starostne skupine. Pevski zbori so uspešni, otroci zelo radi prepevajo, vzgojitelji, ki spremljajo otroke, pa so nemalokrat navdušeni nad učinkovitimi pristopi, novimi metodami in pevskim delom nasploh. Ravno iz vrst omenjenih vzgojiteljev je prišla pobuda za seminar o pevski vzgoji predšolskih otrok, ki bi udeležencem nazorno in praktično prikazal ustrezno pevsko delo z najmlajšimi pevci.

Seminar je potekal 4. do 6. marca 2013, udeležilo pa se ga je 38 vzgojiteljic iz različnih območij Slovenije. Seminar je pripravila in izvedla Valentina Ugovšek, profesorica glasbe, ki se na *Glasbeni matici* že dalj časa ukvarja z najmlajšimi pevci v *cicibanskih zborih* ter *pevski pripravnici*.

Izobraževanje je sestavljalo več povezanih delov. Najprej so se udeležence seznanile z delovanjem našega pevskega aparata in tako dobile boljšo predstavo o potrebni aktivaciji več delov telesa za dobro in pravilno prepevanje. Predstavljene so jim bile osnove vokalne tehnike in pomen uporabe le-te pri pevskem delu z otroci.

Obširen del izobraževanja je obsegalo spoznavanje primernih postopkov in vaj pri pevskem delu s poudarkom na primerni pripravi na petje – upevanju. Novost za udeležence je bila obširna ter temeljita priprava na petje, ki naj vedno poteka ob igri ter vključi otroke v celoti. Priprava naj obsega sprostitvene in ogrevalne vaje, vaje za pravilno pevsko držo, dihalne, govorne in pete vaje. Vendar naj pri tem ne gre samo za ponavljanje določenih zaporednih vzorcev, temveč za doživeto oponašanje šumenja morja, zvokov nevihte, prometa ali živali, za vonjanje cvetlic, pokušanje hrane, ponazarjanje jutranjega prebujanja, obiranje sadja, odhod v vrtec, sprehod po gozdu, petje kratkih pesmic ter upevalnih vaj ipd. Zelo zanimiva je tematska priprava, pri kateri vse vaje domišljjsko ponazarjajo naše obnašanje v določenih okoliščinah, npr. pri izletu v hribe ponazorimo zgodnje zbujanje, pripravo opreme, vožnjo v planine, pihljanje vetra, naporno hojo navzgor in navzdol, pozdravljanje planincev, mrmranje melodij, poslušanje potočka in oponašanje ritma kamenčkov v vodi, vonjanje planinskih rož, veselje ob prihodu na vrh ter zadovoljno prepevanje, oponašanje ovac, zadovoljno spanje ob koncu dneva ... Otroci se zaradi zanimivega pristopa dobro pripravijo na petje, hkrati pa razvijajo ritmični in melodični posluš, širijo glasovni obseg, izboljšujejo koncentracijo, se glasbeno izražajo in rastejo kot pevci.

Eden od namenov pevske vzgoje je poustvarjanje pesmi, zelo pomemben pa je sam postopek učenja, s katerim so se seznanile udeleženske. Otrokom naj pesem najprej doživeto predstavi zborovodja, nato naj se o njeni vsebini dobro pogovorijo in jo ponotranjijo. Sledi učenje besedila, ki poteka po metodi imitacije (pevci ponavljajo za zborovodjo) od krajših k postopno daljšim delom. Izreka besedila mora biti zanimiva in izvedena različno (glasno, tiho, hitro, zaspano, napeto, vzhičeno). Sledi učenje melodije (ob besedilu) po metodi imitacije, izjemoma uporabimo metodo pripevanja. Tudi melodijo izvajamo na različne načine ter sprva ne uporabljamo melodične spremljave, saj pevce tako navajamo na samostojnost in neodvisnost od spremljave. Pesem nato utrjujemo in se posvetimo interpretaciji, ki jo lahko s svojimi predlogi sooblikujejo pevci sami. Utrjujemo lahko v različnih sestavih, po skupinah ali dvojicah, ločeno dečki in deklice ipd. Izvedemo lahko različne glasbenodidaktične igre, v katerih se pojavlja melodija pesmi, ki se pevcem tako še bolj približa in utrdi.

Vse pridobljeno znanje je dodatno podkrepila hospitacija pevske vaje pevske pripravnice, ki je navdušenim udeleženkam dala spoznanje, da je doživeto petje ob igri in učenju pesmi ter s pravnimi postopki resnično vredno truda in da obrodi sadove.

Za dobro pevsko dejavnost je zelo pomembna vloga vzgojitelja, ki skozi pevske vaje preide v zborovodjo. S tem namenom so udeleženske spoznale in obnovile osnove zborovodstva, predvsem dirigiranja in njegovega pomena. Prav tako je zelo pomembna izbira pevskega repertoarja in merila za izbor. Med razvojnimi, glasbenimi in vsebinskimi merili je bil izpostavljen obseg oz. ambitus pesmi, ki mora biti v skladu z otrokovimi sposobnostmi. Posebej izpostavljeno je bilo petje v dovolj visokih legah ter izogibanje nizkemu petju, ki je škodljivo za pevski razvoj otrok. Ker je med otroki vse več glasovnih poškodb, se je tema dotaknila glasovne higiene in preventivnih ukrepov za varovanje glasu. Udeleženske so se seznanile še s primernim pevskim repertoarjem, ki naj bo raznovrsten ter zanimiv.

Igra je otrokova glavna dejavnost, zato je bilo poudarjeno glavno vodilo pri oblikovanju pevske vaje – celostno oblikovanje skozi igro. Tako otroci vsakokratne pevske vaje doživijo kot samostojen, celosten in neponovljiv dogodek, ob katerem se lahko izražajo in razvijajo ter nepopisno uživajo.

Po koncu izobraževanja so bile udeleženske vidno navdušene ter zadovoljne z na novo pridobljenimi znanji, s pogledi in pristopi k pevski vzgoji vrtčevskih otrok, predvsem pa so odšle v prepričanju, da je drugačen ter bolj igriv pedagoški pristop za otroke zanimiv in privlačen, pedagogom pa daje nove možnosti za njihovo ustvarjalnost.